

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Курс (и)	1
Семестр (и)	1
Обсяг (кредити ЄКТС/години)	4 / 120
Кількість змістових модулів	2
Розподіл годин за видами навчальної діяльності:	
лекції (Л)	22
семінарські заняття (СЗ)	22
практичні заняття (ПЗ)	
лабораторні заняття (ЛЗ)	
індивідуальні завдання (ІЗ)	
самостійна робота (СР)	76
форма підсумкового контролю (семестр)	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета: формування у студентів ґрунтовних знань щодо заходів охорони державної таємниці в установі та набуття умінь щодо практичного застосування організаційно-правових підходів, способів, методів та механізмів захисту відомостей, які становлять державну таємницю.

Завдання:

- сформувані у студентів знання та уміння про основні організаційно-правові заходи охорони державної таємниці в Україні;
- виховати у студентів усвідомлення важливої ролі органів СБ України у забезпеченні охорони державної таємниці.

2.2. Результати навчання

Обов'язкова навчальна дисципліна «Охорона державної таємниці» спрямована на досягнення програмних результатів навчання, які в інтегрованому (синтезованому) вигляді визначені у профілі освітньо-професійної / освітньо-наукової програми «Організація захисту інформації з обмеженим доступом» (від 12.05.2024 № 29/3-чсв), а саме:

ПРН 16.	Організувати та спрямовувати діяльність фахівців з режиму секретності; розробляти та впроваджувати заходи із охорони державної таємниці та режиму секретності, самостійно та у взаємодії з контролюючими органами. Проводити роботи з секретними документами, їх засекречування, розсекречування, документування, облік, розмноження, знищення.
---------	---

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7
Семестр 1						
Змістовий модуль 1. Державна інформаційна політика у сфері охорони державної таємниці						
Тема 1. Основні організаційно-правові заходи охорони державної таємниці Охорона державної таємниці в Україні.	62	12	12			38
Лекція 1. Загальні засади державної інформаційної політики у сфері охорони державної таємниці		2				
Самостійна робота 1. Система охорони державної таємниці в Україні						8
Семінарське заняття 1. Державна таємниця як складова державної інформаційної політики в Україні			2			
Лекція 2. Віднесення інформації до державної таємниці. Роль державних експертів з питань таємниць		4				
Самостійна робота 2. Віднесення інформації до державної таємниці. Роль державних експертів з питань таємниць						8
Семінар 2. Засекречування та розсекречування матеріальних носіїв секретної інформації			2			
Лекція 3. Надання, переоформлення та скасування допуску до державної таємниці громадянам України		2				
Самостійна робота 3. Оформлення громадянам України допуску до державної таємниці						8
Семінарське заняття 3. Надання, переоформлення та скасування допуску до державної таємниці громадянам України			2			
Лекція 4. Надання, переоформлення та скасування доступу до державної таємниці громадянам України		2				
Самостійна робота 4 Оформлення доступу до державної таємниці громадянам України						8
Семінарське заняття 4. Надання, переоформлення та скасування доступу до державної таємниці громадянам України			2			
Лекція 5. Надання, переоформлення та скасування доступу до державної таємниці іноземцям та особам без громадянства		2				
Самостійна робота 5 Надання, переоформлення та скасування доступу до державної таємниці іноземцям та особам без громадянства						6
Семінар 6. Надання, переоформлення та скасування доступу до державної таємниці іноземцям та особам без громадянства			2			
Семінар 7. Модульний контроль 1			2			
Всього годин за модуль 1	62	12	12			38
Змістовий модуль 2. Нагляд за дотриманням законодавства у сфері охорони державної таємниці						
Тема 2. Реалізація контрольних повноважень у сфері охорони державної таємниці	58	10	10			40
Лекція 1. Надання, переоформлення, зупинення дії або скасування дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.		2				
Самостійна робота 1. Надання, переоформлення, зупинення дії або скасування дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з						8

державною таємницею						
1	2	3	4	5	6	7
Семінарське заняття 1. Дозвільне провадження у сфері охорони державної таємниці			2			
Лекція 2. Передумови, необхідність та порядок створення РСО		2				
Самостійна робота 2. Повноваження РСО в установі						8
Семінарське заняття 2. Організація роботи РСО в установі			2			
Лекція 3. Контроль у сфері охорони державної таємниці		2				
Самостійна робота 3 Реалізація контрольних повноважень у сфері охорони державної таємниці						
Семінарське заняття 3. Організація та проведення перевірок стану охорони державної таємниці			2			
Лекція 4. Особливості організації роботи з секретними документами		2				
Самостійна робота 4. Особливості організації роботи з секретними документами						8
Семінарське заняття 4. Особливості організації роботи з секретними документами			2			
Лекція 5. Забезпечення режиму секретності під час прийому іноземних делегацій, груп та окремих іноземців		2				
Самостійна робота 5. Забезпечення режиму секретності під час прийому іноземних делегацій, груп та окремих іноземців						8
Семінар 5. Режим секретності під час міжнародного співробітництва			2			
Всього годин за модуль 2	58	10	10			40
Підсумковий контроль (форма)	екзамен					
Всього годин за дисципліну	120	22	22	-	-	76

4. Основні методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1. За джерелом інформації:

словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

навчальні дискусії;

створення ситуації пізнавальної новизни;

створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом.

Підготовка доповідей з теми модуля.

Розробка тестових завдань з теми модуля.

Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

Написання самостійної роботи з теми модуля.

5. Оцінювання результатів навчання

5.1 Результати навчання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Поточний контроль (К)	0.6
Підсумковий контроль (ПК)	0.4

Підсумкова семестрова оцінка (PCO) обчислюється за формулою: $PCO=K+ПК$

5.2. Складниками для обчислення балу поточного контролю здобувача вищої освіти є:

Види навчальної діяльності	Кількість балів (максимальна)
Робота на лекціях (ведення конспекту лекцій або інше)	1
Робота на семінарських заняттях	5
Робота на практичних заняттях	-
Робота на лабораторних заняттях	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5
Виконання індивідуальних та/або групових завдань	-
Виконання модульної контрольної роботи	5

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю 36

5.3. Шкала оцінювання здобувача вищої освіти

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література:

- 30(1+4), 20, 5, + ш.в.
А
1. Гуз А.М., Касперський І.П., Князев С.О. Організація захисту інформації з обмеженим доступом: Навчальний посібник. Київ: Нац. акад., СБУ, 2018. 252 с.
 2. Гуз А.М., Касперський І.П., Князев С.О. Охорона державної таємниці в Україні: Навчальний посібник. Київ: Нац. акад. СБУ, 2017. 120 с.
50(5+10), 10, 30
А
 3. Організаційно-правові основи захисту службової інформації: навч. посіб. / І.П.Касперський, С.О.Князев, О.І.Матяш та ін. Київ: Нац. акад. СБУ, 2017. 120 с.
10(22/3), 2, 6
А
 4. Організація діяльності режимно-секретних органів в Україні: Навчальний посібник / В.І. Журавель, С.О. Князев, О.І. Матяш. Київ: Вид-во НА СБ України, 2016. 160 с. 30(52/3), 5, 20
А
 5. Князев С.О. Організація спеціального діловодства в установі: Навчальний посібник: Вид-во НА СБ України, 2022. 64 с. 5А
 6. Князев С.О., Романенко І.В., В.В.Макаренко, О.В. Гоц. Спеціальний порядок допуску громадян до державної таємниці: навч. посіб. Київ: Нац. акад., СБУ, 2019. 92 с. 19А
 7. Міжнародне співробітництво у сфері охорони державної таємниці: навч. посіб. Т.Ю. Ткачук, А.М. Гуз, С.О. Князев та інші. Київ: Наук.-вид. відділ НА СБ України., 2019. 30(22/3), 2, 6
А
 8. Іноземний досвід правового регулювання охорони державної таємниці: навч. посіб. С.В.Болдир, А.М.Гуз, С.О.Князев та ін. К. Нац. акад., СБУ, 2019. 140 с. 20А

Нормативно-правові акти

1. Конституція України.
2. Про оперативну-розшукову діяльність: Закон України ВВР. 1992. № 22. ст. 303.
3. Про Службу безпеки України: Закон України ВВР. 1992 № 227.
4. Про інформацію: Закон України ВВР. 1992. № 48. ст. 650.
5. Про державну таємницю: Закон України ВВР. 1999. № 49. ст.428.
6. Про національну безпеку України: Закон України ВВР. - 2018. № 31. ст. 241.
7. Про міжнародні договори України: Закон України ВВР. - 2004. - № 29 - ст. 75.
8. Про доступ до публічної інформації. Закон України ВВР. - 2011. - № 32. - ст. 314.
9. Про контррозвідувальну діяльність. Закон України // ВВР. - 2003. - № 12. - ст. 89.
10. Про Положення про порядок підготовки документів щодо надання доступу до державної таємниці іноземцям та особам без громадянства. Указ Президента України від 17 липня 2006 року № 621.

11. Про деякі питання передачі державної таємниці іноземній державі чи міжнародній організації. Указ Президента України від 14.12.2004 № 1483/2004.

12. Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць. Указ Президента України від 19.06.2020 № 190/2020.

13. Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 736.

14. Про затвердження Переліку психічних захворювань (розладів), які можуть завдавати шкоди охороні державної таємниці і за наявності яких допуск до державної таємниці не надається. Наказ Міністерства охорони здоров'я України та СБ України від 13 травня 2002 року № 174/136.

15. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів. Наказ Міністерства Юстиції України від 12 квітня 2005 року № 34/5.

16. Про затвердження Інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію у Службі безпеки України. Наказ СБ України від 30 травня 2017 року № 320.

17. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю. Наказ ЦУ СБ України від 23 грудня 2020 року № 383, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 січня 2021 року №52/35674.

18. Інструкція про порядок здійснення Службою безпеки України контролю за додержанням порядку обліку, зберігання і використання документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідальної діяльності, у сфері оборони країни, затверджена наказом ЦУ СБУ від 18.08.2017 № 471.

19. Про затвердження форм звітів про стан забезпечення охорони державної таємниці та інструкції про порядок їх оформлення і подання. Наказ Служби безпеки України від 17 січня 2020 року № 6 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 січня 2020 р. за № 88/34371.

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни

(офіційний вебсайт НА СБУ / платформа дистанційного навчання / електронний ресурс навчально-наукового інституту, кафедри, бібліотеки тощо)

